

KULTURNÍ ODLIŠNOSTI V POSKYTOVÁNÍ OŠETŘOVATELSKÉ PĚČE

Bc. Kristina Hejduková

PhDr. Jana Kocurová, RM

Fakulta zdravotnických studií Západočeské univerzity v Plzni, Katedra ošetrovatelství a porodní asistence

Souhrn

V úvodu teoretické části práce se věnuji multikulturnímu přístupu nejen ve zdravotnické péči, popisují základní pojmy v multikulturním ošetrovatelství. Dále přibližují národnostní, kulturní a etnické menšiny žijící v České Republice. Dále se zmiňuji, jak vnímají jednotlivé kultury své zdraví a jak prožívají nemoc. Nakonec se ve stručnosti věnuji komunikaci a profesionálnímu přístupu ze strany zdravotníka samotného. Praktická část je provedena formou rozhovorů se všeobecnými sestrami, které minimálně dva roky pracují ve směnném provozu. Cílem diplomové práce bylo zjistit, jak sestry přistupují k problematice kulturního šoku, ke svým obavám z práce s pacientem jiné kultury a ke zkušenostem a vědomostem o pacientech jiného etnika u všeobecných sester, které pracují v různých směnných provozech.

Klíčová slova: kultura, kulturní různorodost, kulturní šok, menšiny, ošetrovatelská péče, transkulturní ošetrovatelství

Úvod

Multikulturní ošetrovatelství je téma, které je podceňované a je zapotřebí, aby se dostalo do popředí ve školách nejen zdravotnických, ale i jiných (gymnázia, obchodní akademie a další střední školy) se studenty, kteří denně přichází do styku s kamarády a spolužáky jiných kultur a etnik. Kulturní odlišnosti nejsou jen viditelné záležitosti, jako je šátek přes hlavu nebo odhalená ramena a paže. Zahrnuje to, i jak člověk komunikuje, jak moc pravdy předá ve verbální komunikaci, jak se při tom tváří, jestli se Vás při tom dotýká, jak blízko se člověk u Vás pohybuje, jestli je schopen dívat se Vám zpříma do očí, jak moc gestikuluje a mnoho dalšího. Je také důležité zmínit, že do České Republiky migruje stále více cizinců, nejen z důvodů ekonomických, sociálních, profesních, politických nebo jen na dovolenou. Pro emigranty je tedy pochopitelné, že řeší problémy typu: jazyková bariéry, nezaměstnanost, špatná ekonomická situace rodiny nebo i kulturní šok, což se také odráží na jejich zdravotním stavu. Je tedy velice důležité, aby byl český zdravotník připraven na vyšší počet cizinců s jinou kulturou a zvládl se o tyto pacienty co nejlépe postarat.

Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce bylo shromáždění informací pomocí rozhovorů se všeobecnými sestrami a tím zjistit, jak sestry přistupují k problematice kulturního šoku, ke svým obavám z práce s pacientem jiné kultury a ke zkušenostem a vědomostem o pacientech jiného etnika u všeobecných sester, které pracují v různých směnných provozech s jinou kulturou.

Metodika šetření

Pro výzkumné šetření byl zvolen kvalitativní výzkum formou rozhovoru. Polostandardizovaný rozhovor byl veden podle předem určených otázek. Na začátku výzkumného šetření jsem uvedla do praxe sondu, která mi pomohla předejít možnému neporozumění některým položkám v rozhovoru a došla k přesnějšímu stanovení svých výzkumných otázek. Rozhovor obsahoval 19 otázek. Otázky byly rozděleny do 5 okruhů a stanoveny 4 výzkumné otázky. Výzkumné šetření bylo prováděno v období od 16. 11. 2014 do 15. 2. 2015. Pro zpracování všech dat jsem použila programy Microsoft Office Word 2007 a Microsoft Office Excel 2007.

Prezentace a interpretace výsledků

V souvislosti, s uvedeným cílem, jsme stanovily následující výzkumné otázky:

1. Mají všeobecné sestry obavy pracovat s pacientem jiné kultury?
2. Mají všeobecné sestry povědomí o kulturním šoku?
3. Jaký je zájem, všeobecných sester, o vzdělávání v problematice kulturního šoku?
4. Je nějaký rozdíl ve vědomostech a zkušenostech všeobecných sester pracujících v různém směnném provozu s jinou kulturou?

Z šetření vyplývá, že všeobecné sestry mají největší obavu, z práce s pacientem jiné kultury, hlavně z jazykové bariéry, další výzkumná otázka - povědomí o kulturním šoku má každá sestra, sice svým způsobem, ale vědí, o co se jedná. Zájem sester o vzdělání v oblasti kulturního šoku nás překvapil, protože jak jsme již zmiňovaly výše, devět sester by mělo zájem o prohloubení informací, týkajících se kulturního šoku. A rozdíl ve vědomostech a zkušenostech není téměř žádný, pouze starší sestry s víceletou praxí se o kulturním šoku zřejmě neučily. Dnes se ve školách o tomto pojmu učí a debatuje, alespoň v předmětu: Multikulturní ošetřování.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo shromáždění informací od všeobecných sester a tím zjistit, jak sestry přistupují k problematice kulturního šoku, zjistit největší obavy sester z práce s pacientem jiné kultury, anebo přijít na to, jaké zkušenosti a vědomosti o pacientech jiného etnika všeobecné sestry, které pracují v různých směnných provozech, mají. Domnívám se, že cíl, který jsme si stanovili, byl splněn. Dle získaných výsledků lze konstatovat, že všeobecné sestry jsou inteligentní a vynalézavé a pokud něco nevědí nebo neznají u pacientů jiné kultury, tak se nebojí poradit si jinak, neváhají zeptat se nebo jinak ty potřebné informace vyhledat a získat.

Literatura

KOUSALOVÁ, Renata. *Role sestry při poskytování péče pacientům - cizincům*. České Budějovice, 2011. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Fakulta zdravotně sociální.

KUDLOVÁ, Pavla. *Ošetřování pacienta jiného etnika (romská, rumunská, ruská komunita)* [online]. Olomouc: 2010 [cit. 27. 9. 2014]. Dostupné z: <http://szs.cheb.indos.cz/projekt/prez2.pdf>.

LUKŠOVÁ, Hana. *Kulturní šok v ošetrovatelství*. Olomouc, 2011. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta zdravotnických věd.

SOUKUPOVÁ, Jaroslava. *Transkulturní ošetrovatelské hodnocení podle modelu Gigerové a Davidhizarové*. České Budějovice, 2007. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Fakulta zdravotně sociální.

SOUTH, Coleman. *Syria*. Marshall Cavendish Corporation, 2011. 261 s. ISBN 13: 978-0-7614-5880-7.

Kontakt na autorku:

Bc.Kristina Hejduková, kristina.hejdukova@seznam.cz